

Dato
10.05.21

Vår Referanse
2020/15

Saksbehandler
Nina N. Hermansen

Protokoll 2/2021

Tariffnemndas vedtak av 10. mai 2021 om fortsatt delvis allmenngjøring av tariffavtale for godstransport på vei

Innledning

Saken gjelder videreføring av delvis allmenngjøring av tariffavtale for godstransport på vei. Det vises til forskrift av 12. oktober 2018 nr. 1703 om allmenngjøring av tariffavtaler for godstransport på vei.

Tariffnemnda mottok til behandling felles begjæring fra LO og YS av 25. november 2020 om fortsatt delvis allmenngjøring av overenskomstene for perioden 2020-2022. Nemnda besluttet å sende saken på høring. Høringsfristen ble satt til 26. februar 2021.

Tariffnemnda mottok fra LO og YS et tillegg til begjæring datert 7. mai 2021 med reviderte satser i fra mellomoppgjøret 2021 i tråd med protokoll datert 7. mai 2021.

Saken er behandlet av utvidet nemnd, jf. allmenngjøringsloven § 3 annet ledd. I tillegg til Tariffnemndas faste medlemmer har nemnda bestått av Josefine Wærstad (YS/YTF) og Einar Løndal (Norges Lastebileier-Forbund).

Begjæringen

I begjæringen viser YS og LO til at allmenngjøringen for godstransport trådte i kraft 1. juli 2015. De anfører at de samme forholdene som lå til grunn for de opprinnelige begjæringene fortsatt gjør seg gjeldende.

LO og YS fremholder at Arbeidstilsynet, på grunn av Covid-19, har hatt færre tilsyn enn vanlig i næringen i 2020, men at de gjennomførte normale tilsyn i 2018 og 2019. Morten Lien i Arbeidstilsynet har i e-post av 18. september beskrevet tilsynsaktiviteten i transportsektoren for 2018, 2019 og 2020 til og med 17. september.

Oversikten viser ifølge LO og YS at det fortsatt avdekkes et betydelig antall brudd på bestemmelsene. Dette er andelen brudd for de tre siste årene:

- I tilsyn med allmenngjort lønn på utenlandsk godstransport er det funnet brudd på bestemmelsen i 54 prosent av tilsynene i 2018, 36 prosent av tilsynene i 2019 og 29 prosent av tilsynene i 2020.

- I tilsyn med allmenngjort lønn på norsk godstransport er det funnet brudd på bestemmelsen i 11 prosent av tilsynene i 2018, 16 prosent av tilsynene i 2019, og 15 prosent av tilsynene i 2020.
- I tilsyn med allmenngjort diett på utenlandsk godstransport er det funnet brudd på bestemmelsen i 28 prosent av tilsynene i 2018, 19 prosent av tilsynene i 2019, og 29 prosent av tilsynene i 2020.
- I tilsyn med allmenngjort diett på norsk godstransport er det funnet brudd på bestemmelsen i 18 prosent av tilsynene i 2018, 16 prosent av tilsynene i 2019, og 7 prosent av tilsynene i 2020.

Yrkestrafikkforbundet gjennomførte sommeren 2019 en spørreundersøkelse blant utenlandske lastebilsjåførere på Statens Vegvesens kontrollstasjon ved Svinesund.

Undersøkelsen viste meget lave lønnsnivåer blant sjåførene. 65 prosent av de spurte tjener 2 000 euro i måneden eller mindre. 10 prosent sier de tjener under 1 000 euro i måneden. De fleste utenlandske sjåførene oppgir å ha kjørt innenlands i Norge i løpet av de siste 12 månedene, og en stor andel oppgir å ha kjørt mange turer. Likevel oppgir de i hovedsak at de ikke får høyere lønn når de kjører i Norge enn når de kjører i andre land.

LO og YS fremholder at det er de utsendte gods sjåførene som har de laveste lønningene og oftest ikke får allmenngjort lønn, men at det også er en del utenlandske sjåførere ansatt i norske selskaper som ikke får betalt det allmenngjorte nivået.

Fafo har på oppdrag fra LO utført en analyse av lønnsmessig fordeling innenfor allmenngjorte områder i Norge. Undersøkelsen avdekker følgende funn:

- Ni prosent av alle sjåførene hadde lønn under den allmenngjorte minstesatsen
- Andelen sjåførere fra Norge som lå under allmenngjort minstesats var 7 prosent. Tilsvarende for sjåførere fra EU-Øst, utenfor EØS og de med D-nummer var henholdsvis 10, 13 og 17 prosent.
- De som er født i EU-Øst og de som kun har D-nummer, hadde den høyeste andelen som lå omtrent på allmenngjort minstenivå, med henholdsvis 36 og 49 prosent.

YS og LO legger til grunn at det fortsatt er behov for allmenngjøring som et nødvendig tiltak for å oppnå likeverdige lønns- og arbeidsvilkår mellom innenlandsk og utenlandsk arbeidskraft innen næringen.

Høringsrunden

Utkast til ny forskrift etter YS og LOs begjæring om fortsatt allmenngjøring av Godsbilavtalen ble sendt på høring 8. desember 2020 med svarfrist 26. februar 2021. Det ble mottatt følgende høringssvar med merknader:

Akademikerne støtter LOs begjæring om fortsatt allmenngjøring.

Arbeidstilsynet fremlegger tall fra sine tilsyn på området godstransport i perioden 2018 – 2020 som viser at ved kontroll av allmenngjort lønn for utenlandsk godstransport forelå det brudd i 39 prosent av tilsynene, mens det for norsk godstransport var brudd i 14 prosent av tilsynene. For diett er tallene henholdsvis 21 prosent for utenlandske og 14 prosent for norske.

Tilsyn med bestillere og hovedleverandører både for turbiltransport og godstransport i perioden 2018-2020 viser brudd i 61 prosent av tilsynene. Arbeidstilsynet viser til at brudd på bestemmelsene fremdeles forekommer ofte. De peker særlig på at 4 av 10 arbeidsgivere i utsendingstilfeller har brutt minstelønnsbestemmelser innenfor området godstransport i perioden 2018-2020. Tilsvarende har 6 av 10 arbeidsgivere i utsendingstilfeller brutt minstelønnsbestemmelser innenfor området persontransport med turbil. Bestillerne og hovedleverandørene, har fremdeles hyppig brudd på informasjons- og påseplikt. Det er avdekket brudd i nær 2 av 3 tilsyn med bestillere og hovedleverandører. Samlet sett mener Arbeidstilsynet at deres funn i tilsyn indikerer at det fremdeles er behov for allmenngjøring innenfor både godstransport på vei og persontransport med turbil

LO og **YS** har ikke noe å tilføye utover det som fremkommer i begjæringen. De bemerker at det i § 1 i utkast til forskrift skal stå Landsorganisasjonen i Norge/Fellesforbundet, og ikke Landsorganisasjonen i Norge/Norsk Transportarbeiderforbund.

NHO har avgitt høringsuttalelse på vegne av NHO og tilsluttede landsforeninger. NHO påpeker innledningsvis at de er opptatt av ordnede arbeidsforhold og at en allmenngjøring innen rammene av allmenngjøringsloven, herunder Norges EØS-rettslige forpliktelser, i enkelte tilfeller kan være et hensiktsmessig virkemiddel. Allmenngjøringsloven stiller krav til dokumentasjon for at utenlandske arbeidstakere utfører arbeid på vilkår som er samlet sett dårligere enn gjeldende tariffavtale mv, jf. § 5. NHO fremhever følgende:

Tariffnemnda har en fakultativ adgang til å beslutte allmenngjøring, noe som innebærer at nemnda må vurdere behovet for allmenngjøring og forholdsmessigheten av det enkelte vedtak sett i forhold til den foreliggende dokumentasjonen.

Norges Lastebileierforbund støtter fortsatt allmenngjøring av tarifflønnen. Når det gjelder diettbestemmelsen i forskriften, er det NLFs prinsipielle syn at denne må tas ut av forskriften. Bestemmelsen er vanskelig å praktisere og er også med på å ta fokus bort fra hovedformålet med allmenngjøringen – overholdelse av minstelønnskravene. Dessuten har enn rekke selskaper i dag fordelsordninger for sjåførene som i sum er vel så gunstige som aktuelle diettsatser. I sum tenderer diettbestemmelsen i dagens forskrift til å fungere diskriminerende i konkurransesammenheng.

Spekter er prinsipielt uenig i omfanget av allmenngjøring som i dag brukes og den praksis som nå synes å være etablert, der tidligere allmenngjøringsvedtak nærmest automatisk videreføres uten en grundig ny vurdering av om det fortsatt er grunnlag for allmenngjøring for en ny tariffperiode. Spekter fremhever følgende:

Allmenngjøring er et kraftig myndighetsinngrep og må derfor etter Spekters oppfatning kun brukes der det klart er dokumentert at lønns- og arbeidsvilkårene ligger vesentlig under det som må anses som sosialt akseptabelt i Norge. Dersom Tariffnemnda likevel finner å ville videreføre allmenngjøringen vil Spekter uttale at vi er skeptiske til at det allmenngjøres andre bestemmelser enn minstelønnsbestemmelser. Vi har ingen merknader til at minstelønnssetningene justeres i tråd med resultatet fra overenskomstrevisjonen 2020.

Virke viser til tidligere innsendt hørings svar. Virke har ingen ytterligere innspill.

Justisdepartementet, Samferdselsdepartementet, Statens vegvesen og Utenriksdepartementet har ingen merknader.

Tariffnemnda innhentet i forkant av behandlingen statistikker fra SSB over lønnsnivået i bransjene som var begjært allmenngjort.

Tariffnemndas vurderinger

Tariffnemnda finner ut fra en samlet vurdering av dokumentasjonen at vilkårene for allmenngjøring er til stede.

Tariffnemnda har særlig lagt vekt på lønnsstatistikken fra SSB. Det er betydelig forskjell i lønnsnivået på norske og utenlandske arbeidstakere. En stor andel utenlandske arbeidstakere har lønn rundt eller under allmenngjort nivå. Nemnda viser videre til at Arbeidstilsynet i perioden 2018 til september 2020 gjennomførte 64 tilsyn med allmenngjøringsreglene for utsendte arbeidstakere. Det ble avdekket avvik knyttet til lønn i 42 prosent av tilsynene og diett i 23 prosent av tilfellene. Andelen avvik blant tilsynene er lavere for norske sjåførere.

Tariffnemnda viderefører forskriften med de reviderte setningene fra mellomoppgjøret 2021.

Tariffnemndas vedtak

Med hjemmel i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler mv. har Tariffnemnda truffet vedtak om videreføring av delvis allmenngjøring av tariffavtaler for godstransport på vei.

Tariffnemndas vedtak innebærer at forskriften om delvis allmenngjøring av tariffavtaler for godstransport på vei videreføres med justerte satser.

Oslo, 10. mai 2021

Terese Smith Ulseth
Steinar Holden
Giuditta Cordero-Moss
Andreas van den Heuvel
Kurt Weltzien
Josefine Wærstad
Einar Løndal

Forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtaler for godstransport på vei

Hjemmel: Fastsatt av Tariffnemnda 10. mai 2021 med hjemmel i lov 4. juni 1993 nr. 58 om allmenngjøring av tariffavtaler mv. (allmenngjøringsloven) § 5.

Kap. I. Innledende bestemmelser

§ 1. Grunnlaget for allmenngjøring

Forskriften er fastsatt på grunnlag av Overenskomst for godstransport av 2020 mellom Norges Lastebileier-Forbund og NLFs overenskomstbundne medlemsbedrifter på den ene side og Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund og Yrkestrafikkforbundet på den annen side og Overenskomst for godstransport av 2020 mellom Norges Lastebileier-Forbund og NLFs overenskomstbundne medlemsbedrifter på den ene side og Landsorganisasjonen i Norge/Fellesforbundet på den annen side.

§ 2. Virkeområde og gjennomføringsansvar

Forskriften gjelder for arbeidstakere som utfører godstransport på vei med kjøretøy med totalvekt over 3,5 tonn. Forskriften gjelder også:

- a) kabotasjekjøring, det vil si transportoppdrag mellom steder i Norge som etterfølger en grensekryssende transport til Norge, og
- b) kombinert transport, det vil si transport på vei i Norge som starter eller slutter med en grensekryssende transport på jernbane eller skip.

Forskriften gjelder ikke grensekryssende transportvirksomhet (internasjonal transport) ut over dette.

Forskriften gjelder ikke ved transport av virksomhetens egne varer.

Arbeidsgiver og den som i arbeidsgivers sted leder virksomhet som utfører arbeidsoppdrag som nevnt i første ledd skal sikre at bestemmelsene i forskriften gjennomføres.

Forskriften gjelder ikke lærlinger og personer på arbeidsmarkedstiltak.

Kap. II. Lønns- og arbeidsvilkår

§ 3. Lønnsbestemmelse

Arbeidstakere som utfører arbeid i henhold til § 2, skal minst ha en lønn per time på kroner 185,50.

§ 4. Regulering av lønn i forskriftens virketid

Tariffnemnda kan endre satsen i § 3 som følge av tariffrevisjoner.

§ 5. Utgifter til diett

Ved transportoppdrag med planlagt overnatting, skal diett utbetales i henhold til det norske myndigheter til enhver tid godkjenner som skattefri diett. Det utbetales 1/3 diettsats per påbegynt 8. time.

Kap. III. Fravikelighet m.m.

§ 6. Fravikelighet

Forskriften kommer ikke til anvendelse dersom arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere lønns- og arbeidsvilkår i henhold til avtale eller etter det lands rett som ellers gjelder for arbeidsforholdet.

Kap. IV. Ikrafttreden m.m.

§ 7. Ikrafttreden og opphør

Forskriften trer i kraft 1. juli 2021.

Forskriften gjelder inntil Tariffnemnda treffer nytt vedtak. Forskriften opphører likevel å gjelde dersom partene i tariffavtalen ikke har krevet nytt vedtak innen en måned etter at tariffavtalen er avløst av en ny avtale, jf. allmenngjøringsloven § 7.

Forskrift 12. oktober 2018 nr. 1703 om allmenngjøring av tariffavtaler for godstransport på vei oppheves samtidig med ikrafttredelse av denne forskrift.